

## Leptospiroza - mere prevencije, simptomi, lečenje

Leptospiroza je infektivno oboljenje iz grupe bakterijskih zoonoza, čiji je uzročnik patogena bakterija iz roda *Leptospira*.



*Leptospira* se prenosi direktnim ili indirektnim putem sa životinja na ljude, kontaktom sa urinom ili tkivima inficiranih životinja ili sa sredinom koja je kontaminirana urinom zaraženih životinja.

*Leptospira* ulazi kroz posekotine i oštećenja na koži, preko ruku i bosih nogu ili preko konjunktiva, sluzokože nosa i usta. Do infekcije može doći i u slučaju konzumacije zaražene hrane i vode. Nije registrovan prenos sa osobe na osobu, a retko se prenosi sa majke na dete.



Glavni rezervoari infekcije su inficirane životinje: goveda, svinje, psi, konji, pacovi i divlje životinje.



## Vreme inkubacije

Vreme između ekspozicije kontaminiranoj vodi i pojave bolesti iznosi 2 dana do 4 nedelje, u proseku 21 dan.

## Klinička slika

Javlja se u blagoj i teškoj formi. Moguće je da infekcija prođe bez ikakvih simptoma. Glavni simptomi su teške, perzistentne glavobolje, visoka telesna temperatura praćena halucinacijama ili noćnim morama, fotofobija, preznojavanje, mučnina povraćanje bol u mišićima, bol u leđima, gubitak apetita, promene raspoloženja.

Može se razviti i žutica, otežano disanje, problemi sa vidom, dijareja, promene na koži.



Najčešće obolevaju ljudi koji su prirodno svog posla u kontaktu sa životinjama ili rade u prirodi, npr. farmeri, veterinari, ribari, mlekari, vojnici, zaposleni u komunalnim preduzećima. Potencijalna opasnost postoji i kod ljudi koji upražnjavaju sportove u prirodi, u slučaju da je ta sredina kontaminirana, npr. plivači, osobe koje se bave splavarenjem slatkim vodama, hodanjem po vodi ili blatu.



## Laboratorijska dijagnostika

Laboratorijska potvrda je neophodna:

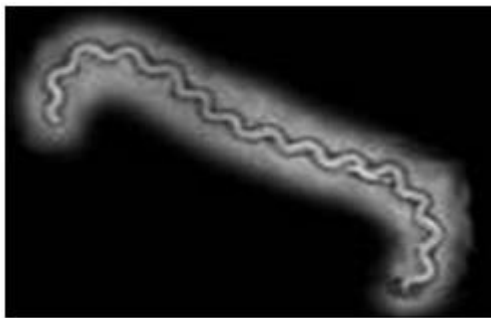
- da bi se postavila dijagnoza
- iz epidemioloških razloga

- zbog očuvanja javnog zdravlja.

Za serološku potvrdu dijagnoze koriste se MAT i ELISA test. MAT se i dalje smatra zlatnim standardom, kod nas se izvodi i ELISA test kao i izolacija *Leptospira* iz urina, krvi ili likvora.

## Lečenje

Leptospiroza se leči antibioticima, kao što su tetraciklini ili penicilin. Sa lečenjem treba započeti što pre, najbolje odmah po pojavi simptoma.



## Mere prevencije za opštu populaciju podrazumevaju:

- Utvrđivanje potencijalno kontaminiranih voda i terena
- Pranje ruku vodom i sapunom
- Izbegavanje kupanja u rekama i potocima nizvodno od mesta gde se kupaju životinje (goveda, konji...)
- Uništavanje glodara
- Zaštitu vode i hrane od kontakata sa glodarima i drugim zaraženim životinjama
- Hlorisanje vode za piće i vode u bazenima za kupanje
- Držanje životinja u higijenskim uslovima
- Pokrivanje posekotina i ogrebotina nepromočivim zavojem pre kontakta sa zemljom, blatom ili vodom koji bi mogli da budu kontaminirani mokraćom zaraženih životinja
- Ne hraniti pse i mačke sirovim životinjskim iznutricama
- Antibiotiska profilaksa osoba koje su izložene profesionalnom riziku i osobama koje se nalaze u područjima sa visokim rizikom od oboljevanja

## Mere u slučaju pojave epidemije

Uslovi koji dovode do rizika od kontaminacije površinskih voda ili zemljišta, kao što su kiše, poplave ili prirodne katastrofe mogu dovesti do epidemija leptospiroze. Takođe, uslovi za epidemiju postoje u sušnom periodu kada životinje i ljudi koriste dostupne izvore vode.

U slučaju sumnje na pojavu epidemije dijagnostika i lečenje se moraju hitno sprovesti. Izvor zaraze mora biti identifikovan i moraju biti sprovedene adekvatne mere prevencije i upozoriti stanovništvo koje se nalazi u riziku.

### **Mere prekida puteva prenošenja oboljevanja:**

- Nositi zaštitnu odeću (čizme, rukavice, naočare, kecelje, maske)
- Tuširanje nakon dolaska u kontakt sa zaraženim urinom ili zaraženim zemljištem/vodom
- Podići budnost od potencijalnih rizika metodama prevencije ili minimizirati izloženost, npr. izbegavati ili prevenirati kontakt sa zaraženim urinom i aerosolom
- Ne dodirivati bolesne ili uginule životinje, njihove fetuse, placentu, organe (bubrege, mokraćnu bešiku) golim rukama ili asistirati prilikom porođaja životinja bez rukavica
- Dezinfikovati kontaminiranu sredinu (ribanje podova u štalama, mesarama, klanicama)
- Dostaviti tehnički i mikrobiološki ispravnu vodu
- Onemogućiti pristup ili postaviti znake upozorenja na područjima koja su kontaminirana (bazeni, jezera, reke, bare, poplavljeni područja)
- Poljoprivredne radove obavljati mehanizacijom uz korišćenje zaštitne odeće
- Kontrola stočnog fonda (kupovati samo ispitano meso)
- Pripremiti bezbednosne nivoe u laboratorijama